

Κρήτη – Ο Τουρισμός στην Επόμενη Δεκαετία

Δρ. Κυριάκος Γ. Κώτσογλου,
Μηχανικός Παραγωγής και Διοίκησης MSc, PhD,
Εντεταλμένος Περιφερειακός Σύμβουλος Κρήτης
Τουρισμού και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

του
Δρ. Κυριάκου Γ. Κώτσογλου

Καθώς αποχαιρετήσαμε το 2019 και μπήκαμε σε μια νέα δεκαετία, αυτή του '20, δυο πράγματα έρχονται στο μυαλό μας. Τι περάσαμε την προηγούμενη δεκαετία και τι θα περάσουμε στην επόμενη, ποιος θα είναι άραγε ο απολογισμός μας, τις ίδιες μέρες, 10 χρόνια μετά; Συχνά σκέφτομαι με τη λογική των **Πυθαγορείων**, που κάθε βράδυ έκαναν τη σκέψη, **«Τι καλό έκανα σήμερα, τι κακό έκανα, τι δεν έκανα που έπρεπε να κάνω;»**. Ακόμα και αν πλέον απέχουμε παρασάγγας από αυτή την λογική αριστείας των προγόνων μας, έτσι θα 'πρεπε να απολογίζουμε, ως άνθρωποι, επιχειρήσεις, πολιτικοί κι ως Κράτος, τουλάχιστον κάθε δεκαετία.

Ως Ελλάδα, τι θα σκεφτόμαστε για την δεκαετία που μας πέρασε; Θετικό ή αρνητικό το ισοζύγιο; Περάσαμε χρόνια κρίσης και χρεοκοπίας, η οποία υπήρχε αλλά δεν θέλαμε να την δούμε, όμως μετά μπήκαμε βαθιά μέσα της, αρχίσαμε να καίμε κάθε είδους ξύλα στη σύμπα δημιουργώντας αιθάλη, η Ευρώπη βοήθησε ή «βοήθησε» κατά άλλους, μας συμπάθησε και μας αντιπάθησε πολύ, **αγγίξαμε το Grexit!** Μετά βγήκαμε από την κρίση, υπογράφοντας το τελευταίο μνημόνιο που δεν ήταν το τελευταίο αλλά μετά βγήκαμε οριστικά(;) έχοντας απλά αλλάξει την οπτική μας για τα πράγματα και αφήνοντας πίσω, μια εποχή «παχέων αγελάδων». Ο Τουρισμός και ειδικά στην Κρήτη, τι ισοζύγιο

είχε; Αν για την Ελλάδα – ίσως και για την Ευρώπη – θα δείξει η ιστορία, για τον Τουρισμό ήταν απερίφραστα θετικό το πρόσημο!! Η θετική πλευρά του **«we are all Greeks»** εκφράστηκε και συναισθηματικά αλλά και στην πράξη, οι ευκαιρίες εκμεταλλεύθηκαν, τα ρεκόρ έσπασαν το ένα πίσω από το άλλο, μια αύξηση από το 2010 που φλέρταρε με το 100% για τα Χανιά π.χ. και με αναλογικά ποσοστά για την Κρήτη, τα φράγματα των 30 εκατομμυρίων για την Ελλάδα και των 5 για την Κρήτη, ξεπεράστηκαν ήδη από το '18. Τι καλό κάναμε, τι κακό κάναμε, τι δεν κάναμε που έπρεπε να κάνουμε;

Ως Κρήτη θεωρηθήκαμε η ατμομηχανή του Ελληνικού Τουρισμού, όχι άδικα! Με ποσοστά συμμετοχής πάνω από 15% στο σύνολο των επισκεπτών και 20% στο σύνολο των εσόδων, κάτι θα κάναμε πολύ καλά! Κάναμε πολύ καλά αυτό που έχουμε στο DNA μας, να φιλοξενούμε αυθεντικά κι αυτό αποτυπώθηκε στις απόψεις των επισκεπτών μας, σε ποσοστά πάνω από 90%, με αποτέλεσμα να ακούσουμε το «you are easily the best hostess in the world», στα αυτιά μας και του Ξένιου Δία. Δεν μείναμε μόνο σ' αυτό, διαφημίσαμε το προϊόν μας, όσο μπορέσαμε καλύτερα, με πρωταρχικό τον ρόλο της **Περιφέρειας**, φτιάξαμε Sports, που έγιναν Viral.

Επενδύσαμε, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων μας και εν μέσω ασθενικού Τραπεζικού Συστήματος – μάλλον «άδειων υποκάμισων» – αναπτύξαμε νέες περιοχές, ανασυνθέσαμε, προς το καλύτερο, τα ποσοστά «αυτοδυναμίας» ορισμένων εθνοτήτων σε συγκεκριμένες περιοχές – Σκανδιναβοί στα Χανιά – φέραμε (και διώξαμε) εταιρίες χαμηλού κόστους, δώσαμε και δίνουμε έμφαση στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, κάτι που η Κρήτη μπορεί να αναδείξει ως σημαία της τα επόμενα χρόνια. Δημιουργήσαμε συμπράξεις και συνέργειες με φορείς όπως **Περιφέρεια, ξενοδόχοι, τουριστικοί πράκτορες, επαγγελματίες** του τουρισμού.

Δυστυχώς, πάντα υπάρχει αντίποδας, με εκείνα που δεν κάναμε. «Κολλημένοι» στη βάση της Πυραμίδας του **Maslow**, πλάι - πλάι με την κρίση, δημιουργήσαμε ένα μοτίβο που αναζητήσαμε, μοιραία, τις βιολογικές μας ανάγκες καλύπτοντας, ως ένα μικρό βαθμό όμως, και τις ανάγκες ασφαλείας μας. Αστοχήσαμε όμως στο να δημιουργήσουμε, αυτά τα χρόνια, μια λογική αιεφορίας. **Υποδομές χωρίς ενεργειακή εξοικονόμηση, ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες έμειναν στο ράφι** χωρίς να εφαρμοσθούν, η ευκαιρία να καβαλήσουμε ένα άρμα πράσινου ή μπλε τουριστικού προορισμού, είναι έντονα πια στην ατζέντα αλλά ως τώρα, **δεν έγινε**.

Δεν καταφέραμε να ξεφύγουμε και ιδιαίτερα

από το μοντέλο **«Ήλιος και Θάλασσα»** και να εφαρμόσουμε μια θετική αρχιτεκτονική τουρισμού, με πολλαπλούς άξονες, όπως το βουνό, ο περίπατος, η κατάδυση, ο γάμος, η παγκόσμια κληρονομιά μας, τα συνέδρια, η παροχή ευεξίας και γιατί όχι ιατρικών υπηρεσιών και τις άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού. Ο πολιτισμός, η γαστρονομία, η αζεπέραστη φύση και η ποικιλομορφία μας, μαζί με την ικανότητά μας να φιλοξενούμε, δημιούργησαν ένα αρκετά καλό πλέγμα, αλλά η «σιγουριά» των 1.046 χλμ. ακτογραμμής μας κι οι 550 παραλίες μας, μας **στοιχειώνουν εναλλακτικά**.

Τώρα στην χαραυγή της νέας δεκαετίας, πρέπει να μη σταθούμε ούτε σε τι κάναμε, αλλά να το συνεχίσουμε ακόμα καλύτερα, ούτε σε τι δεν

«Τι καλό έκανα σήμερα, τι κακό έκανα, τι δεν έκανα που έπρεπε να κάνω;»

κάναμε, αλλά να το σταματήσουμε, το συντομότερο δυνατό. Πρέπει να προχωρήσουμε, να μην κάνουμε ακόμα ένα θλιβερό απολογισμό σε 10 χρόνια, να μην δούμε την μη επίτευξη των στόχων μας. Και Ναι, να ξεκινήσουμε από τις **υποδομές** μας που δοκιμάζονται από τα ακραία πια καιρικά φαινόμενα. Να δούμε τον **BOAK** να έχει ολοκληρωθεί σε αυτή τη 10ετία, να δούμε Μαρίνες, να δούμε ΣΠΑ, να δούμε μονοπάτια που η Περιφέρεια έχει ήδη κάνει σπουδαία δουλειά και καταδυτικά πάρκα.

Να δούμε ένα **Πλάνο Διαχείρισης Προορισμού**, που θα μας δίνει τη δυνατότητα να ατενίσουμε το μέλλον πιο αισιόδοξα. Να δούμε επιτέλους την Χρυσή να παίρνει λίγο από το βάρος του Μπάλου και τον Ξηρόκαμπο λίγο από κείνο του Ελαφονησίου, να δουλέψουν ισόρροπα να κερδίσουν αιώνες και να παρέχουν ασύγκριτη εμπειρία, αντί για στρίμωγμα και πίεση. Να δούμε το ορειβατικό μας σκι που δεν το ξέρουμε καν εμείς αλλά το ξέρουν οι Νορβηγοί! να αποκτάει τη διάσταση που πρέπει να δούμε την βασική μας τετράδα, Πολιτισμός, Γαστρονομία, Φύση, Τουριστική εμπειρία, να μετατρέπεται σε έναν πλήρη κύκλο, θεματικής αρχιτεκτονικής.

Να δούμε λίγο εντός μας, από κάτω προς τα πάνω και αντίστροφα. Να δούμε, οι επαγγελματίες τουρισμού πως θα πρέπει να εξυπηρετούν, με βάση τις ανάγκες και την κουλτούρα που έχει και

Φωτογραφία IGD

ο επισκέπτης, ισόρροπα με τη δική μας, για να εξαφανίσουμε και τα λίγο κακά παραδείγματα. Να δούμε και τις ανακαινίσεις που θα έπρεπε να γίνουν όταν «ήμασταν στον αφρό», αλλά ας όψεται «το σήμερα»! Να δούμε πως οι μικροί αλλά τουριστικοί Δήμοι θα σταματήσουν να έχουν ένα υπάλληλο στο Τμήμα Τουρισμού, ίσως με παράλληλα καθήκοντα, να δούμε πως θα μπορέσουν και οι ίδιοι να αναπτύξουν δράσεις ώστε να μην είναι μόνον η Περιφέρεια που έχει πρόγραμμα τουριστικής προβολής, για να πάρει ακόμα κι αυτό πολλαπλασιαστική αξία. Να δούμε και την **Εθνική παρέμβαση** σε αυτό. Έτσι όπως εμείς, ως Κρητικοί, πολλές φορές αφήνουμε στην τύχη του τον προορισμό γιατί

«.....να αποκτήσουμε έναν Τουρισμό Σημαία, αλλά με έναν ιστό Κραταιό, που αντέχει!»

θα πουλήσει έτσι κι αλλιώς, το ίδιο κάνει και η Ελλάδα, **«Κρήτη είστε, αν δεν πάτε εσείς καλά, ποιοι θα πάνε;»**. Δεν εξηγείται αλλιώς το ότι έχουν ολοκληρωθεί όλο το εθνικό δίκτυο εκτός από το ΒΟΑΚ, δεν εξηγείται. Να δούμε την Κρήτη να γίνεται επίκεντρο, όπως την προηγούμενη δεκαετία η Πελοπόννησος, να δούμε την **μέριμνα του Κράτους**, στην ολοκλήρωση των μελετών, από τις αρχαιολογικές ως τις γεωλογικές, να δούμε εγκρίσεις ΜΠΕ, να δούμε απλούστευση επενδύσεων στην πράξη. **Ο Τουρισμός μας δεν έχει «ταβάνι»** εκτός αν του το βάλουμε εμείς, αν δεν κάνουμε όλα τα παραπάνω, σε αυτή την κρίσιμη δεκαετία. Αν δεν δούμε τις νέες τάσεις από τους Solo Travelers, μέχρι τις εξατομικευμένες υπηρεσίες, για να μην στηριζόμαστε **μόνον** στον πρακτοριακό τουρισμό που μας έμαθε οργάνωση, αλλά μετά την Thomas Cook αποκτάει μονοπωλιακές τάσεις κι η **«υπέρβαση του Νόμου, τον τύραννο γεννά»**. Να δούμε πως πρέπει να γίνει ο ΝΟΑΚ, αντί να ακούμε ότι δεν πρέπει να γίνει καθόλου, λες και αυτό το Νησί είναι κτήμα μας, να δούμε πως θα δούμε την Πυραμίδα του Maslow από πάνω προς τα κάτω και την Ηγεσία και την Αυτοπραγμάτωση, να αποκτήσουμε έναν Τουρισμό Σημαία, αλλά με έναν ιστό Κραταιό, που αντέχει!

**ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΟ
SOS
ΚΡΗΤΗΣ**

Το **Παιδικό Χωριό SOS Κρήτης** στο Ηράκλειο, είναι ένα ενδιαφέρον πρωτοποριακό έργο καθώς είναι το πρώτο Παιδικό Χωριό SOS μέσα σε πόλη, όπου οι οικογένειες SOS θα ζουν σε ενοικιαζόμενα σπίτια. Κάθε οικογένεια SOS θα ζει ανεξάρτητα και θα ενσωματώνεται στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Το **Παιδικό Χωριό SOS Κρήτης** περιλαμβάνει επίσης, ένα Κέντρο Στήριξης Παιδιού & Οικογένειας, όπου σήμερα υποστηρίζονται από ομάδα ειδικών εκπαιδευτικών, ψυχολόγων και θεραπευτών 136 οικογένειες με 280 παιδιά και σύντομα και οι οικογένειες SOS.

Στο άμεσο μέλλον, σε έκταση που έχει παραχωρηθεί στην περιοχή Φοινικιά Ηρακλείου, πρόκειται να ανεγερθούν νέα Σπίτια SOS.

Βοηθήστε να γίνει πραγματικότητα το Παιδικό Χωριό SOS Κρήτης.

Για περισσότερες πληροφορίες και για τις δωρεές σας, επικοινωνείτε:

τηλ. 2810 222610

e-mail: soskriti@sos-villages.gr